

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานธุรการ กองคลัง

ที่ ๑๒๗ /๒๕๖๔

วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในการทุจริตของเทศบาลตำบลกองดิน ปี ๒๕๖๔

เรียน ผู้อำนวยการกองคลัง

ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช.ได้ดำเนินการตามโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีและดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต นั้น

งานธุรการ กองคลังได้จัดทำผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี ๒๕๖๔ เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดและพิจารณา

(นางสาวปัญญรัตน์ เครือวัลย์)

ลูกจ้างประจำ

(นางสาวปัญญรัตน์ เครือวัลย์)

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานคลัง รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองคลัง

- นาย อนุวัตร

(นายสำเนียง บุญรัตน์)

ปลัดเทศบาล ปฏิบัติหน้าที่

นายกเทศมนตรีตำบลกองดิน

การประเมินความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในเทศบาลตำบลกองดิน

๑. การวิเคราะห์เสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กร

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรของเทศบาลตำบลกองดิน มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการบ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กรโดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนบุคคลหรือหน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต เพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

การทุจริตในระดับท้องถิ่น พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของการทุจริตในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้การบริการต่างๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ในทางปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล

๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย

๔. สภาพและลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม

๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ

๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

๑. โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒. สิ่งจูงใจ เป็นที่ยอมรับว่าสถานะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นการสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้เป็แรงจูงใจให้เจ้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓. การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้นโดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔.การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาดดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

๕.การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว

๖.การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในอดีต ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษ ถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗.มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากการยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิดเห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนชื้อเป็นคนเชื่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยที่ไม่มีความละอายต่อบาปและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

๒.กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๒.๑ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด

๒.๒ Detective : เผื่อระวังสอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะไม่ให้ตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรกตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาแส้นั้นแก่ผู้บริหาร

๒.๓ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริตเข้ามาได้อีก

๒.๔ Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๓.ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่

๓.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

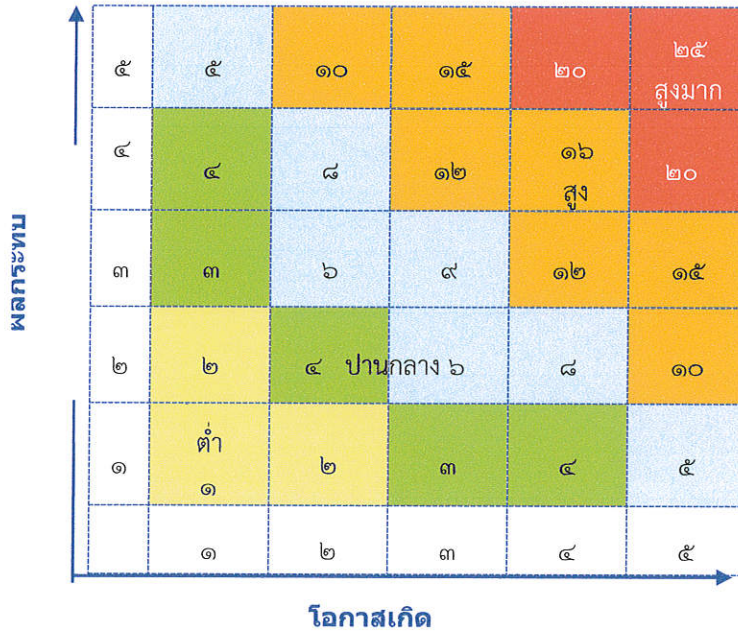
๓.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการใช้จ่ายงบประมาณ

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
 ของเทศบาลตำบลกองดิน
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดประโยชน์ทับซ้อน สามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๔ ระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดประโยชน์ทับซ้อนของเทศบาลตำบลกองดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ดังนี้

ประเด็นความเสี่ยง	รายละเอียด	โอกาสเกิด	ผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง	การป้องกันและควบคุม
การจัดซื้อจัดจ้าง	ผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้างเลือกซื้อร้านที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติหรือร้านที่ตนเองคุ้ยได้ง่าย	๔	๔	๑๖	-ปรับเปลี่ยนร้านค้าในการจัดซื้อวัสดุ -เข้มงวดในการตรวจรับพัสดุหรือการจัดจ้าง
การบริหารงานบุคคล	การใช้รถยนต์ส่วนบุคคลของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	๔	๔	๑๖	ได้ดำเนินการกำชับให้บุคลากร ได้ปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือสั่งการ

ที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง และน้อย ดังตารางแสดงระดับความเสี่ยงต่อไปนี้

คำอธิบายแบบฟอร์ม

ระบุระดับความเสี่ยงที่ได้จากแบบวิเคราะห์ความเสี่ยงและการประเมินความเสี่ยง (RM๑) ลงในแผนภูมิ (โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ x ผลกระทบที่จะเกิดความเสียหาย) เพื่อให้ทราบว่า ปัจจัยเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับความเสี่ยงใด

- ระดับความเสี่ยงต่ำ (LOW) คะแนนระดับความเสี่ยง เท่ากับ ๑-๒ คะแนน หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
- ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ยงเท่ากับ ๒-๙ คะแนน หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
- ระดับความเสี่ยงสูง (High) คะแนนระดับความเสี่ยงเท่ากับ ๑๐-๑๖ หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับ
- ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) คะแนนระดับความเสี่ยง เท่ากับ ๑๗-๒๕ คะแนน หมายถึง ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้

แบบฟอร์มรายงาน/แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ สำนักงานเทศบาลตำบลกองดิน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยง ที่อาจ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมีผล กระทบ/ กระตุ้น ให้เกิดการ ทุจริต	การ ควบคุม/ ระเบียบ ที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง						มาตรการ ป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิด การทุจริต	ตัว ชี้วัด ผล สำเร็จ	
						ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก			สูง สุด
๑	ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	เกิดการผิดพลาดในการจัดซื้อจัดจ้าง	เจ้าหน้าที่พัสดุยังมีความชำนาญ เนื่องจากต้องศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องและต้องศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติงานและระบบการปฏิบัติการ	๑.ผู้บังคับบัญชาขาดการควบคุมอย่างใกล้ชิด	-ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐					✓			๑.ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดมีการสอบทานและกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อกฎหมายอย่างเคร่งครัด	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
๒.	ด้านการใช้รถยนต์ ส่วนกลางของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	การใช้รถยนต์ ส่วนกลางในเรื่องส่วนตัว	ผู้รับผิดชอบยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อกฎหมายไม่เพียงพอ	๑.ผู้บังคับบัญชาขาดการควบคุมอย่างใกล้ชิด ๒.พนักงานขับรถไม่สามารถปฏิเสธคำสั่งที่ได้รับจากหัวหน้างานได้	-ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ -ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ หนังสือคณะกรรมการ วินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ ว ๑๑๙					✓		๑.ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้รถส่วนกลาง	

หน่วยงานผู้รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง สำนักงานเทศบาลตำบลกองดิน
ชื่อผู้รายงาน.นางสาวปัญญารัตน์ เครือวัลย์ กองคลัง